

SPIS TREŚCI

artykuły	Osobliwość czasu pozornie wolnego
z życia BUŁ	11. Tydzień Otwartej Nauki w Bibliotece UŁ
warto przeczytać	Aurélie Valognes - <i>Łut szczęścia</i>
nowości książkowe	

Osobliwość czasu pozornie wolnego

Panująca pandemia COVID-19 drastycznie zmienia naszą rzeczywistość, w tym sytuację zawodową. Musimy nauczyć się w niej funkcjonować. W związku z tym, że praca zdalna jest dla nas nowością, wydaje nam się, że mamy dużo więcej czasu wolnego. Ale nie oszukujmy się - jest to czas pozornie wolny. Wyjaśnię najpierw, co oznacza pojęcie czasu wolnego.

Problematyka czasu wolnego stanowiła przedmiot dyskusji już starożytnych Greków. Dla określenia czasu wolnego używali pojęcia *schole*, które oznaczało próżnowanie, odpoczynek, zatrzymanie się, a także przerwę, nieróbstwo. Godziny wolne od pracy wypełniane były rozmowami itp. Termin *scholastes* pochodzący od *schole* nie miał pozytywnego znaczenia, gdyż używany był dla określenia próżniaka, natomiast *scholastikos* charakteryzowało osobę, która nie trudniła się żadną pracą. Na temat czasu wolnego wypowiadał się grecki filozof Arystoteles, który uważał, że nie jest to wypoczynek, ani czas po zakończonej pracy. Według Arystotelesa to praca jest zmniejszeniem wolnego czasu. Pogląd ten wynikał z systemu niewolniczego, w którym praca przeznaczona była dla niewolników. Wolny człowiek poświęcał czas na dyskusje, zgromadzenia, naukę lub życie polityczne.

W języku potocznym i w ujęciu przedstawicieli nauk społecznych czas wolny to chwile, w których jest możliwość uwolnienia się od pracy zawodowej i dodatkowej, od zaspokajania potrzeb organizmu oraz od obowiązków domowych i rodzinnych. Jest to czas pozbawiony przymusu, który pozostaje do dyspozycji w ogólnym budżecie czasu w ciągu dnia. Charakterystycznymi cechami czasu wolnego jest wolność i swoboda wyboru działań i zachowań.

Bardzo wąskie ujęcie czasu wolnego zaproponował amerykański socjolog Thorstein Veblen, który uważał, że czas wolny to czas poza pracą, który decyduje o przynależności jednostki do klasy społecznej i świadczy o jej statusie. Definicja czasu wolnego przyjęta przez UNESCO w 1957 nawiązuje do określenia zaproponowanego przez francuskiego socjologa Joffre Dumazediera, który twierdził, że jest to czas poza koniecznymi zajęciami zawodowymi, społecznymi i rodzinnymi poświęcony dobrowolnie na wypoczynek, rozrywkę lub rozwój osobowości. Autor podkreślał znaczenie niezależności jednostki w wyborze sposobu jego spędzania. W tak definiowanym czasie wolnym wykonujemy czynności, które nie są konieczne do życia oraz nie stanowią obowiązku społecznego, a także nie wynikają ze stosunków zawodowych, których celem jest zdobywanie środków do życia. Czas wolny dotyczy tej sfery życia, o której możemy sami decydować. Podejmowana aktywność ma charakter indywidualny i wynika z wewnętrznej potrzeby.

Ilość czasu wolnego uzależniona jest od rodzaju wykonywanej pracy zawodowej. Jako czas egzystencjalnej przyjemności, umożliwia dokonywanie nieprzymuszonych wyborów, kiedy mamy szansę samodzielnie i dowolnie zarządzać, dobrowolnie wybranymi zajęciami. W czasie wolnym można realizować i spełniać wyznaczone cele i zadania, które są zgodne z przyjętym systemem wartości. Przeplatanie się czasu pracy i czasu wolnego sprawia, że warunkują się wzajemnie. Podejmowanie codziennych obowiązków z przymusu przeplata się z działaniami ukierunkowanymi na przyjemność, rozwijanie własnych pasji i rozrywkę czy kontemplację i na rozwój duchowy. Wreszcie możemy spotykać się z ludźmi, z którymi lubimy spędzać czas, budować relacje z rodziną lub przyjaciółmi, np. podczas ulubionych gier towarzyskich, zajęć sportowych i rekreacji. W czasie wolnym relaksujemy się i odpoczywamy od codziennych obowiązków.

Z powyższych rozważań wynika, że nie zyskałoby zbyt wiele czasu wolnego. Jedynie brak konieczności przemierzania się, pozwala wygospodarować dodatkowe minuty, godziny na ... No właśnie, na co? Czy czasami nie tracimy tych chwil na próżnowanie i beznasenne działania? Kiedy nasza codzienność wyglądała inaczej niż teraz, po dotarciu z pracy do domu i wypełnieniu codziennych obowiązków mieliśmy mało czasu wolnego. Czy potrafimy wykorzystać to dobro egalitarne, kiedy nagle odczuwamy zwiększoną ilość czasu wolnego? Czy posiadamy umiejętność właściwego gospodarowania jego zasobami i jesteśmy odpowiednio przygotowani do racjonalnego korzystania, szczególnie w sytuacji, gdy musimy zrezygnować z utrwalonych wzorów?

Znawcy zagadnienia twierdzą, że ukształtowana postawa wolnocozasowa podnosi jakość spędzania czasu wolnego, co przekłada się na ogólną jakość życia, podejście do pracy i codziennych obowiązków. Aktywność fizyczna ruchowa i rekreacyjna stanowi alternatywę dla spędzania czasu wolnego przed telewizorem i komputerem. Ruch, sport i rekreacja na świeżym powietrzu są niezbędnym czynnikiem warunkującym zdrowie i odporność. Ale co robić, gdy ruch na świeżym powietrzu nie jest wskazany? No cóż - równie istotna dla zdrowia psychicznego jest aktywność kulturalna, estetyczno-artystyczna i obcowanie ze sztuką, które działają kompensacyjne i terapeutyczne.

Mamy wybór i każdy musi sam odpowiedzieć sobie na te pytanie, jak wykorzystać ten rzeczywiście pozyskany czas wolny. Proponuję lekturę książek znajdujących się w zbiorach BUŁ oraz najnowszych numerów czasopism dla kobiet i mężczyzn.

Bibliografia:

- Daszkowska J. (red.) *Czas wolny: przeszłość - teraźniejszość - przyszłość*, Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie, Stalowa Wola 2009.
Truszkowska-Wojtkowiak M., *Fenomen czasu wolnego*, Wyd. Harmonia Universalis, Gdańsk 2012.
Gajda J. (red.) *Pedagogika kultury. Historyczne osiągnięcia, współczesne kontrowersje wokół edukacji kulturalnej - perspektywy rozwoju*, Wyd. UMCS, Lublin 1998.

Renata Felińska

11. Tydzień Otwartej Nauki w Bibliotece UŁ

Tegoroczna edycja **"Open Access Week"** w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się w dniach 19-23 października, w ramach międzynarodowego Tygodnia Otwartej Nauki, obchodzonego w tym roku pod hasłem "Open with purpose: taking action to built structural equity and inclusion", "Otwieraj z sensem: działaj, by wyrównywać szanse i zapobiegać wykluczeniu".

"11. Seminarium Open Access" w formie zdalnych warsztatów szkoleniowych poświęcone było gromadzeniu i udostępnianiu danych badawczych, otwartym danym badawczym i repozytoriom danych oraz publikowaniu wyników badań. Uczestnicy Tygodnia Otwartej Nauki mogli skorzystać z następujących szkoleń:

- GROMADZENIE I UDOSTĘPNIANIE DANYCH BADAWCZYCH. TREND CZY KONIECZNOŚĆ? Krzysztof Szymański [Elsevier] Tematyka szkolenia obejmowała następujące problemy: jak uniknąć zbierania danych już dostępnych, jak spełnić wymagania fundatorów badań, jak odnaleźć i skatalogować dane naukowców przechowywane w innych repozytoriach.

- JAK KORZYSTAĆ Z REPOD? WEBINARIUM Wojciech Fenrich, Natalia Gruenpeter [ICM UW] Podczas webinarium przedstawione zostały najważniejsze funkcje repozytorium, w szczególności przechowywanie i publiczne udostępnianie danych badawczych. Omówione zostały także zagadnienia jak metadane, trwałe identyfikatory, możliwość łączenia zbiorów danych z publikacjami, embargo, wersjonowanie czy wybór licencji. Szkolenie kierowane było do pracowników naukowych, bibliotekarzy akademickich i wszystkich zainteresowanych korzystaniem z repozytorium.

- JAK DOBRZE I MADRZE WYBRAĆ CZASOPISMO? Katarzyna Gaca-Zajac, PhD Eng., Senior Customer Consultant for Central-Eastern Europe [Elsevier] Podczas szkolenia uczestnicy zapoznali się z zasadami wyboru czasopisma do opublikowania swojej pracy naukowej. Omówione zostały parametry bibliometryczne, sposoby korzystania z nich oraz narzędzia dostępne w bazie Scopus.

Przez cały czas trwania obchodów Tygodnia Otwartej Nauki Biblioteka UŁ promowała zasoby Repozytorium UŁ. Cykl #popołudnieRepozytoriumUŁ pozwolił na codzienne prezentowanie w mediach społecznościowych BUŁ (Facebook, Twitter) wybranych artykułów zdeponowanych w Repozytorium. W zestawieniach tematycznych znalazło się pięć zagadnień: pogoda i zmiany klimatyczne, muzyka i subkultura, zdrowie i aktywność fizyczna, moda i przemysł odzieżowy, seriale.

Działania 11. Tygodnia Otwartej Nauki w Polsce były skierowane nie tylko do naukowców, ale również wydawców, bibliotekarzy, instytucji naukowych, studentów i doktorantów zainteresowanych ideą otwartego dostępu do nauki i edukacji. Z programem Tygodnia Otwartej Nauki można zapoznać się na stronie: <http://www.lib.uni.lodz.pl/openaccess/>

Materiały ze szkoleń Open Access znajdują się w Repozytorium UŁ pod linkiem <http://hdl.handle.net/11089/32442>

Źródła: materiały promocyjne OA, BUŁ;

oprac. Maria Strzelecka

Tydzień Otwartej Nauki

Biblioteka UŁ zaprasza na warsztaty online

19-23.10.2020

Od ponad dziesięć lat upowszechniamy zagadnienia związane z otwartą nauką w Uniwersytecie Łódzkim. Co roku organizujemy Seminarium Open Access, podczas którego dyskutujemy o bieżących problemach związanych z wprowadzaniem otwartości w działaniach uczelni.

Obchody Tygodnia Otwartej Nauki w Uniwersytecie Łódzkim odbędą się w formie zdalnych warsztatów szkoleniowych i będą poświęcone gromadzeniu i udostępnianiu danych badawczych oraz publikowaniu artykułów naukowych.

Szczegółowy program i rejestracja na warsztaty są dostępne na stronie: www.lib.uni.lodz.pl/openaccess/

WARTO PRZECZYTAĆ

RECENZJA

Aurélie Valognes
Łut szczęścia

Książka "Łut szczęścia" to jedna z wielu nowości, która każdego dnia trafia na półki do magazynu Biblioteki.

Autorką książki jest młoda, francuska pisarka Aurélie Valognes. Powieść licząca ponad 300 stron została wydana nakładem wydawnictwa Sonia Draga. Moją uwagę zwróciła już kolorowa okładka z uroczym rysunkiem głównych bohaterów.

Akcja książki rozgrywa się w Normandii i rozpoczyna się w 1968 roku, kiedy to sześciolatek Jean trafia z dnia na dzień pod opiekę swojej babci Lucette. Początkowo tylko na całe lato, aż młoda mama łoży swoje życie na nowo w Paryżu po ucieczce z nieudanego związku. Nieoczekiwane wydarzenia w życiu młodego chłopca jak i jego babci przynoszą każdego dnia ciekawe zmiany.

Dotąd Lucette wiodła spokojne życie, które wypełniała robotkami ręcznymi na drutach i odwiedzinami na cmentarzu swojego męża. Buzia młodego Jeana nieustannie zadaje babci pytania, wnosi on niewątpliwie powiew świeżości w życie starszej pani. Ona ma już życie za sobą i widziała już niemal wszystko, on natomiast wszystkiego jest ciekaw i świat widzi w zupełnie innym wymiarze.

Powojenna trauma, początek koedukacji w szkole, powstanie imperium Diora oraz głębokie przemiany obyczajowe, tym żyją mieszkańcy niewielkiego miasteczka Granville. Główni bohaterowie czekają z utęsknieniem na powrót Marie - matki chłopca czy choćby na list od niej z Paryża, ale zamiast tego odkrywają wspólnie czym są prawdziwe przyjemności w życiu, przeżywają głębokie przemiany. Pomimo nieszcześć jakie spadają na Jeana, książka dodaje otuchy, jest ciepła i optymistyczna. Czytając historię Łut szczęścia można poznać perspektywę świata widzianą oczami młodego chłopca. Ciekawa lektura i dobra dawka humoru zapewniona.

Warto także przeczytać poprzednią powieść Aurélie Valognes pt. "Przegwizdane". Obydwie pozycje znajdziecie w księgozbiorze głównym BUŁy.

książka w katalogu BUŁ

Aleksandra Gulbinowicz

WYBRANE NOWOŚCI KSIĄŻKOWE

PEDAGOGIKA red.: A.Walczak, L.Telka, M.Granosik <i>Pedagogika społeczna : spokonia, trwanie i zmienność, pogranicza</i>	PSYCHOLOGIA James W. Kalat <i>Biologiczne podstawy psychologii</i>	GEOGRAFIA Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska <i>Hydrologia ogólna</i>	REPORTAŻ Wojciech Górecki, Bartosz Józefiak <i>Łódź : miasto po przejściach</i>	PRAWO Alicja Grześkowiak <i>Prawo nieletnich</i>
MUZYKA red.: Ryszard D.Gollanek <i>Moniuszko : kompendium</i>	LITERATURA red. Katarzyna Badowska i inni <i>"Budzi się Łódź..." : obrazy miasta w literaturze do 1939 roku : antologia</i>	LITERATURA Anetta Gajda <i>Polska monografia popularnonaukowa przełomu XIX i XX wieku : studium genologiczne</i>	HISTORIA red. nauk. Piotr Ugniewski <i>"Skłócony naród, król niepewny, szlachta dzika"? : Polska stanisławowska w świetle najnowszych badań</i>	MASS MEDIA Przemysław Szews <i>Infografika w prasie i Internecie</i>

LEKSYKON BUŁ - dotychczas opracowane hasła

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawcą Biuletynu biBUŁa jest Biblioteka Uniwersytecka Łódzkiego. Nr 11/2020 (151) napisz do biBUŁy